

Academicianul Gheorghe PALADI la 95 de ani

„Vârsta devine un merit, sau chiar un admirabil merit, numai când ai foarte multe alte merite.”

(Lucian Blaga)

Profundele gânduri din epigraf se potrivesc întocmai crezului profesional și civic al protagonistului rândurilor ce urmează, academicianul **Gheorghe Paladi**, al cărui parcurs în viață este un exemplu strălucit de slujire serviciului de asistență medicală a mamei și copilului, un model de excelență și dedicație pentru tinerele generații, care la data de 9 mai 2024 atinge pragul vieții de 95 de ani. Bilanțul realizărilor profesionale ale profesorului Gh. Paladi este unul impresionant: Eminent al Ocrotirii Sănătății (1957) și distins savant, doctor habilitat în științe medicale (1966) și profesor universitar (1967), Om Emerit al Republicii Moldova (1974) și academician al Academiei de Științe a Moldovei (1993), Cavaler al Ordinului Republicii (1995) și laureat al Premiului de Stat în domeniul științei, tehnicii și producției (2001).

În 1951, făcând parte din promoția numită „de aur”, absolvă Facultatea de Medicină a Institutului de Stat de Medicină din Chișinău. Apoi, la numai 27 de ani, susține prima teză de doctor în științe medicale, la 37 de ani – cea de-a doua, de doctor habilitat, iar în 1967 obține titlul didactic de profesor universitar. Capacitatea excepțională de cercetare și perseverența îl înscriu în fruntea listei a celor mai tineri profesori universitari în obstetrică și ginecologie din fosta URSS.

Putem afirma cu certitudine că, prin muncă asiduă și talent, și-a construit un destin onorabil. Din anul 1952, viața și activitatea savantului Gh. Paladi sunt dedicate Almei Mater, urcând toate treptele ierarhice în cariera științifico-didactică: de la asistent universitar până la șef al Catedrei de Obstetrică și Ginecologie, post în care a activat 34 de ani, ulterior fiind profesor consultant al aceleiași catedre.

Din anul 1993 este membru titular al Academiei de Științe a Moldovei, Om Emerit al Republicii Moldova. În anul 1995 este ales coordonator al Secției de Științe Medicale a Academiei de Științe a Moldovei (AȘM), membru al Prezidiului AȘM. Domnia sa, în anul 2001, a organizat Centrul Științific de Cercetări Medicale și Sociodemografice ale Familiei pe lângă Academia de Științe a Moldovei, rezultatele activității căruia au fost incluse în Strategia Națională de Dezvoltare Durabilă.

Cu multă responsabilitate și dăruire, pe parcursul mai multor decenii Gh. Paladi a îndeplinit funcțiile de specialist principal la Ministerul Sănătății (1959-1985) și președinte al Asociației Medicilor Obstetricieni-Ginecologi din Republica Moldova (1972-1994).

Rolul academicianului Gheorghe Paladi în dezvoltarea medicinei din țara noastră s-a manifestat prin contribuția importantă adusă în calitate de profesor universitar, medic-specialist și manager de excepție. Este o personalitate integră, un reprezentant al elitei academice moldave, care pe parcursul activității sale îndelungate a reușit să se realizeze multiaspectual atât în știința medicală, cât și pe tărâmul învățământului superior medical.

Calitățile profesionale ale academicianului Gheorghe Paladi sunt înalt apreciate de comunitatea medicală și academică din diverse domenii. Este fondatorul serviciului obstetrical-ginecologic în Republica Moldova, începându-și activitatea profesională în condiții extrem de dificile ale anilor 1950-1960, când natalitatea în republică era foarte înaltă, iar 80% din nașteri aveau loc la domiciliu fără asistență medicală, constatându-se un mare deficit de cadre medicale și instituții de maternitate. La inițiativa domniei sale, în localitățile rurale s-au deschis case de naștere, a fost implementată externarea timpurie a lăuzelor la a 4-a sau a 5-a zi a perioadei postnatale, fiind redusă considerabil morbiditatea septico-purulentă a mamelor și a nou-născuților. În activitatea sa a obținut rezultate de performanță, exprimate în recunoștința celor care au avut fericita ocazie să-l cunoască, fiind pacienți, discipoli sau colegi.

Înzestrat cu reale calități de savant, cu un dezvoltat spirit de analiză și sinteză, cu perseverență și o capacitate rară de muncă, profesorul Gh. Paladi a desfășurat o activitate științifică prodigioasă, iar aria intereselor sale științifice este vastă și cuprinde cele mai actuale probleme ale obstetricii, ginecologiei și medicinei perinatale. Contribuția sa la studierea temeinică a infecțiilor în timpul sarcinii, a stărilor fiziologice și patologice ale sistemului fetoplacentar, a endocrinologiei fătului, a biochimiei lichidului amniotic etc., a fost esențială. Rezultatele cercetărilor sale au fost publicate în monografiile *Glucocorticoizii în sistemul mamă-placentă-făt* și *Unele particularități ale homeostazei în sistemul mamă-făt*.

Sub conducerea savantului, au fost studiate cele mai importante direcții ale obstetricii contemporane: problemele patogeniei, diagnosticului și tratamentului stărilor hipertensive în sarcină, al hemoragiilor obstetricale, complicațiilor puerperal-septice etc. Sunt cunoscute meritele remarcabile ale profesorului Gh. Paladi în domeniul ginecologiei. De mare importanță pentru medicina practică sunt multiplele lucrări științifice dedicate diagnosticului și tratamentului diverselor patologii ginecologice (procesele hiperplastice uterine, miomul uterin, procesele inflamatorii ale organelor genitale feminine, sterilitatea tubar-peritoneală, sarcina ectopică etc.).

În aspectul tratamentului chirurgical al miomului uterin, academicianul Gh. Paladi a acordat o atenție deosebită operațiilor reconstructiv-plastice asupra uterului, folosind metoda celioscopică. Este de menționat că problema miomului uterin și-a găsit rezolvare în lucrările a trei simpozioane organizate, în monografiile savantului *Patogenia clinică și tratamentul miomului uterin*, *Tratamentul conservator al miomului uterin*, *Epidemiologia tumorilor benigne ale organelor genitale feminine în Moldova*.

Observațiile clinice ale medicului Gheorghe Paladi au demonstrat că morbiditatea ginecologică, în mare măsură, este condiționată de procesele inflamatorii ca rezultat al suportării infecțiilor cu caracter sexual-transmisibil. O atenție sporită a fost acordată manifestărilor acestor infecții în timpul gestației și procesului nașterii. În această ordine de idei, s-au efectuat cercetări ale vaginozei bacteriene – o problemă relativ nouă în practica ginecologică, fiind evidențiate metodele de diagnostic și de tratament specific. Cele menționate au fost reflectate în monografia *Bolile sexual-transmisibile*, în care au fost însumate rezultatele studiului complex al acestor probleme.

În centrul atenției domniei-sale s-a aflat și studierea cuplului steril, demonstrând că, în majoritatea cazurilor, frecvența sterilității feminine este determinată de cauze peritoneal-tubare. Astfel, savantul a propus o metodă complexă de tratament al acestei patologii, inclusiv metoda laparoscopică, obținând rezultate pozitive și restabilirea funcției reproductive în peste 50% cazuri.

Gheorghe Paladi a introdus, pentru prima dată în practica ginecologică din Republica Moldova, endoscopia în diagnosticul și tratamentul afecțiunilor ginecologice. Au fost pregătite și instruite cadre medicale în domeniul endoscopiei din rândul medicilor autohtoni și din România. Rezultatele activității în acest domeniu au fost expuse în manualele *Ginecologie* (1997) și *Ginecologie endocrinologică* (1999), în care, de pe poziții modeme și pe baza unei experiențe bogate, au fost abordate cele mai importante capitole ale ginecologiei. Continuând frumoasele tradiții, colectivul Disciplinei Obstetrică și ginecologie, în anul 2022 a elaborat o nouă ediție a monografiei *Ginecologie endocrinologică*, cu o dedicație specială pentru mult stimatul academician Gheorghe Paladi.

Fiind un clinician desăvârșit, a fost întotdeauna respectat și apreciat de paciente, a asistat sute de nașteri, aducând bucuria maternității. A fost mereu preocupat de ginecologia operatorie, efectuând un număr impresionant de intervenții chirurgicale, multe dintre ele de o amploare mare. Medicul Gh. Paladi posedă o capacitate de diagnostic de mare finețe, o tehnicitate chirurgicală deosebită. În calitate de șef de clinică a desfășurat o activitate rodnică în organizarea asistenței acordate mamei și copilului de pe poziții moderne. Dumnealui îi aparține și ideea fondării Institutului Mamei și Copilului la mijlocul anilor 1960, iar mai mult de 50 de ani activează în cadrul Spitalului clinic municipal nr. 1 din mun. Chișinău. În semn de înaltă apreciere și recunoștință pentru academicianul Paladi, nume de patrimoniu al medicinei din Republica Moldova, Consiliul municipal Chișinău, la 9 iunie 2020, i-a acordat IMSP Spitalul clinic municipal nr. 1 numele *Gheorghe Paladi*.

Capacitățile de analiză, planificare și realizare, de rând cu experiența acumulată, i-au permis domniei-sale să ocupe diverse funcții științifice importante: membru al Consiliului Științific al Institutului Național de Cercetări Economice al AȘM, membru al Consiliului Științific al Institutului Mamei și Copilului, membru al Comisiei Naționale pentru Acreditare și Atestare, membru al Comisiei Naționale pentru Populație și Dezvoltare.

Sunt bine cunoscute relațiile fructuoase de colaborare ale profesorului Gh. Paladi cu centrele medicale și catedrele de profil ale universităților din mai multe țări ale lumii: România, Spania, Rusia, Polonia, Ucraina, Belarus ș.a. Aceste colaborări s-au manifestat prin mobilități academice ale discipolilor, teme comune de cercetare etc. Savantul a participat la multiple congrese, conferințe, seminare, ateliere de lucru, de unde a preluat o experiență avansată în ceea ce privește activitatea didactică, de cercetare și de formare a cadrelor de medici-specialiști la instituțiile de profil, dându-și ulterior concursul la implementarea a tot ce e nou și util în procesul de învățământ universitar prin intermediul realizării unor proiecte, publicării ghidurilor, recomandărilor metodice și altor materiale didactice.

Academicianul Gheorghe Paladi este autor și coautor a peste 600 de lucrări științifice publicate în țară și peste hotare, inclusiv 12 monografii, 4 manuale, 45 de lucrări metodico-științifice, 10 brevete de invenție. Domnia-sa este laureat al Premiului Academiei de Științe a Moldovei pentru lucrările *Bazele obstetricii fiziologice și Obstetrică patologică* (2008).

Vocația de îndrumător a eminentului pedagog s-a manifestat și în calitate de conducător a 35 de teze de doctor și de doctor habilitat în științe medicale, inclusiv trei în domeniul demografiei. Astfel, performanța în domeniul căruia și-a dedicat întreaga carieră de cercetător i-a permis să creeze o adevărată școală de specialiști, care contribuie la dezvoltarea sistemului de obstetrică, ginecologie și perinatologie din țară, activează la catedrele de profil din cadrul USMF *Nicolae Testemițanu*, precum și în domeniul vizat al sistemului de sănătate din țară.

Pentru activitatea sa științifico-practică multiaspectuală, pentru cercetările profunde și de mare angajament, savantul Gheorghe Paladi a fost înalt apreciat cu numeroase distincții: Ordinul Republicii (1995); Medalia *Nicolae Testemițanu* (2004); Diploma de excelență a Societății de Obstetrică și Ginecologie din România (2005); Medalia *Dimitrie Cantemir* a Prezidiului AȘM (2006); Diploma de Excelență a Guvernului Republicii Moldova pentru realizări în domeniul ocrotirii sănătății mamei și copilului și în demografie (2013); Diploma Prezidiului AȘM pentru contribuții la dezvoltarea cercetărilor demografice (2014).

Ca recunoaștere a importanței cercetărilor domniei-sale în domeniul ocrotirii sănătății mamei și copilului, profesorul Gh. Paladi a fost ales membru de onoare al Academiei de Științe Medicale din România (2013) și membru de onoare al Societății de Obstetrică și Ginecologie din Republica Moldova (2018). Pe parcursul mai multor ani, a activat în calitate de membru al Asociației Europene a Obstetricienilor-Ginecologi, precum și membru al Comitetului Executiv al Societății Europene de Psihologie și Medicină Perinatală.

Experiența academicianului Gheorghe Paladi în domeniul ocrotirii sănătății mamei și copilului este impresionantă. Entuziasmul de care a dat dovadă pe parcursul bogatei sale activități l-a ajutat să realizeze cele propuse nu doar prin depășirea unor criterii și standarde, ci și prin colosala dăruire de sine, rezultatele căreia sunt încoronate de succes. Fiind un profesionalist de excepție, este totodată și o personalitate enciclopedică, înzestrată cu o memorie scilipitoare, o cultură vastă și abilitate de a împărtăși din bogăția cunoștințelor acumulate în atâția ani de carieră universitară și spitalicească.

Academicianul Gh. Paladi este un specialist obstetrician-ginecolog prin vocație, un distins om de știință și o personalitate notorie în elita academică și cultura națională. Frumoasa aniversare a celor 95 de ani de la nașterea sa este un prilej special pentru colectivul Departamentului *Obstetrică și Ginecologie* al USMF *Nicolae Testemițanu* de a aduce un sincer omagiu și elogii unei distinse personalități din Republica Moldova – Marele Medic Gheorghe Paladi, dorindu-i multă sănătate și o viață lungă alături de cei dragi.

La mulți ani!

Olga CERNEȚCHI,
profesor universitar,
prim-prorector IP USMF *Nicolae Testemițanu*,
șef Departament de Obstetrică și Ginecologie